

Důležitost prezentace justice

Mgr. Dalibor Zecha,
člen Republikové rady SU ČR,
soudce Okresního soudu v Ostravě

Moc soudní. Jedna ze tří složek moci ve státě. Systém rozdělení moci, který plní své poslání jen pokud jednotlivé složky moci řádně fungují, vzájemně se vyvažují a kontrolují. Systém teorie dělby moci je osvědčen léty, geniálně vystaven, ale ve světle posledních událostí se zdá, že se někdy zapomíná, jak důležitý je řádný výkon soudnictví pro stabilitu celého systému.

Česká justice si vede dobře, o čemž svědčí nejen výroční statistické zprávy vydávané Ministerstvem spravedlnosti ČR za poslední roky, ale i její evropské srovnání. Délka soudních řízení je velmi dobrá, důvěra veřejnosti v nezávislost justice je taktéž vysoká. Přesto píší tyto řádky jen pár dní před celostátní stávkou soudních pracovníků a jen pár měsíců poté, co podstatná část soudů byla postavena do role dlužníků, když nebyla schopna uhradit náklady státem ustanovených obhájců, a to ne vlastní vinou. Mám za to, že justice je z pohledu rozpočtového zajištění podfinancovaná, neboť nejen v roce 2023, ale i v roce 2024 již v průběhu roku resortu chybí finance na úhradu zjevně odůvodněných a nezbytných nákladů na její základní chod. Soudní pracovníci se navíc nyní domáhají navýšení platových tabulek tak, aby jejich platové ohodnocení odpovídalo náročnosti práce, kterou vykonávají. Je třeba připomenout, že kvalitní a zkušení zaměstnanci jsou

nezbytnou podmínkou řádného fungování soudní soustavy, neboť bez nich jen stěží bude možné udržet odpovídající rychlost soudního řízení. Neří-li platové ohodnocení začínajícího administrativního pracovníka dle platových tabulek ani na úrovni minimální mzdy, je zjevné, že jejich požadavky jsou důvodné. Navíc je nutné přihlídnout i k tomu, že v souvislosti s častými legislativními změnami a dílčími kroky k elektronizaci justice jsou nároky na ně kladené rok od roku vyšší. V takové situaci nelze očekávat, že dojde k zásadnějšímu posunu v rámci elektronizace justice či modernizace prostředí, ve kterém funguje, byť je to velmi žádoucí a potřebné.

I přestože shora uvedené je aktuálním problémem, není v možnostech soudců jej vyřešit. Doufejme, že celá situace nebude mít z dlouhodobého hlediska zásadní dopad na fungování soudů, protože nespokojenost podstatné části zaměstnanců určitě neprospívá dobré atmosféře na soudech, což se může samozřejmě projevit v jejich výkonnosti.

Jsou ale i jiné zásadní aspekty soudnictví, které jsou podstatné pro jeho kvalitní fungování a máme je jako soudci pevně v rukou. Důvěra lidí v soudní systém je velmi významná a není dána sama sebou. Je nutné na ní neustále pracovat, a tedy si ji nejen udržet, ale postupně i dále budovat u těch, kteří v soudní systém věří méně nebo vůbec. Ačkoli věřím, že každý jednotlivý soudce dělá pro důvěru lidí v soudní moc maximum, čas od času se najdou tací, jejichž vystupování důvěře v soudnictví nepřispívá. V některých případech se jedná o vnitřní spory v rámci daného soudu, jindy jde o neetické chování jednotlivce. Tak či tak, tyto situace rozhodně neprospívají celkovému kladnému obrazu soudnictví. Mnohdy by přitom postačovalo se nad problémem zamyslet s náhledem a vyslechnout si druhou stranu, koneckonců tak, jak to mnohdy požadujeme po účastnících řízení, o jejichž problémech rozhod-

jeme. Pevně věřím, že vždy lze nalézt kompromis, je ale nutné spolu komunikovat, a to ideálně dříve, než problémy přerostou ve spor.

Druhým zásadním atributem ovlivňujícím důvěru v soudní systém je schopnost naše rozhodnutí vysvětlovat směrem navenek. Sebelepší soudní rozhodnutí může být ve veřejném prostoru dezinterpretováno, schází-li mu náležitě pečlivé a srozumitelné odůvodnění. Medializované případy z nedávné doby jednoznačně ukazují, jak velký a negativní dosah mají mimo jiné i příspěvky známých osobností na sociálních sítích, neboť se téměř ihned dostanou ke statisícům lidí, přičemž bohužel v některých případech neplatí, že příspěv-

ky jsou tvořeny s relevantní znalostí problematiky. Může se pak snadno stát, že závěry, které daného soudce vedly k rozhodnutí, nejsou ve veřejném prostoru řádně interpretovány a odůvodněny fakty. To samozřejmě může vést k nepochopení rozhodnutí, a tím nakonec i ke snížení důvěry laické veřejnosti v soudní rozhodování. Za tímto účelem má každý soudce v první řadě možnost využít spolupráce s tiskovými mluvčími svého soudu. Takto je možné trpělivě vysvětlovat sdělovacím prostředkům důvody pro konkrétní rozhodnutí, aby se z debaty ve veřejném prostoru nevytratilo to podstatné. Je to rozhodně lepší cesta, než k dotazům a případné neoprávněné kritice mlčet.

Pavel Šámal soudce Ústavního soudu, Ondřej Trubač místopředseda představenstva ČAK, Hana Rýdlová šéfredaktorka BA, Monika Novotná místopředsedkyně ČAK, František Púry soudce Nejvyššího soudu

XXXI. ročník Karlovarských právnických dnů

Ve dnech 13. až 15. června 2024 se konal už XXXI. ročník Karlovarských právnických dnů. Na slavnostním setkání byly předány již tradiční prestižní ceny.

Autorská cena

Autorská cena ČR za nejprínosnější právní publikaci má své majitele. Nominátoři zvolili Komentář autorského týmu pod vedením Pavla Šámala, Trestní zákoník, 3. vydání.

Na druhém místě se umístila monografie autorů Ivana Štenglová, Jan Dědič a kol. Akciová společnost. Bronzovou příčku obsadil Komentář autorského kolektivu pod vedením Elišky Wagnerové Listina základních práv a svobod, 2. vydání.

Nejlepší judikát

Cenu za nejlepší judikát získalo rozhodnutí NS 15 Tz 9/2023. Cenu převzal František Púry.

Zdroj: www.advokatnidenik.cz